

LASTEN JA NUORTEN KESÄRUOKAILU 2022, PORI

RAPORTTI KESÄRUOKAILUN TOTEUTUKSESTA Satakunnan yhteisökeskus

Taustaa

Lasten ja nuorten kesäajan ruokailua on toteutettu ja kehitetty Porissa neljänä kesänä, vuosina 2019-2022. Ensimmäinen kesäruokailu toteutettiin Porissa kesällä 2019 Yhteisöotalo Otavassa ja ruuan valmistuksesta vastasi lounaskahvila Otavan Olkkari sekä koko toteutuksesta Satakunnan yhteisökeskus. Ensimmäisen kesän jälkeen oli selvää, että tarve toiminnan laajentamiselle eri puolille kaupunkia oli ilmeinen.

Kesällä 2020 kesäruokailua toteutettiin keskustassa sijaitsevan Yhteisöotalo Otavan (Satakunnan yhteisökeskus) lisäksi Itätuulen koululla (Porin kaupungin sivistystoimiala), Pihlavassa (Mepon kotipesä) ja Ahlaisten koululla (Ahlaisten kyläyhdistys). Kesällä 2020 ruokailun koordinoinnista vastasi Satakunnan yhteisökeskus, ruuan valmisti Porin Palveluliikelaitos ja kuljetuksista vastasi Porin kaupungin nuorten työpaja. Kesän 2020 kokemukset ja palaute vahvistivat käsitystä alueellisesti laajennetun ruokailun tarpeesta sekä merkityksestä lapsiperheille.

Vuonna 2021 Porin kaupunki päätti tukea kesäruokailun toteuttamista KH:n päätöksellä ja ruokailun ja toimijoiden organisoiminen tuli edellisten vuosien tapaan Satakunnan yhteisökeskuksen tehtäväksi. Kesän 2021 aikana ruokailu toteutettiin Ahlaisten koululla (Ahlaisten kyläyhdistys ry), Reposaaressa (Reposaariryhdistys ry), Noormarkussa Varikko-seurakunnan tiloissa (Länsi-Suomen Romanit ry, Noormarkun ev.lut seurakunta ja Varikko-seurakunta), Pormestarinluodon kirjatuvalalla (Pormestarinluodon asukasyhdistys ry), Itätuulen koululla (Porin kaupungin sivistystoimiala), Länsi-Porin kirkolla (Länsi-Porin ev.lut seurakunta) ja keskustassa Yhteisöotalo Otavassa (Satakunnan yhteisökeskus).

KESÄRUOKAILU 2022

Porin kaupunki päätti jälleen panostaa kesäruokailun toteuttamiseen kaupunginhallituksen päätöksellä 14.3.2022, jolloin myönnettiin määräraha ruokailun toteuttamiseen. Ruokailua toteutettiin kesällä 2022 Ahlaisten koululla (Ahlaisten koulun vanhempainyhdistys ry), Itätuulen koululla (Porin kaupungin sivistystoimiala), Länsi-Porin kirkolla (Länsi-Porin ev.lut seurakunta), Yhteisöotalo Otavassa (Satakunnan yhteisökeskus), Pihlavassa (Mepon kotipesä ry) ja Pormestarinluodon kirjatuvalalla (Pormestarinluodon asukasyhdistys ry). Ruuan valmisti Porin Palveluliikelaitos ja kuljetuksista vastasi Porin kaupungin nuorten työpaja.

Avoin haku kesäruokailutoimijaksi

Satakunnan yhteisökeskus etsi kesäruokailun toteuttamiseen julkisella haulla yhteistyökumppaneiksi yhdistyksiä ja vapaaehtoisia Porin kaupungin lähiöistä ja kylistä. Julkinen haku järjestettiin keväällä 2022 ja avoin infotilaisuus pidettiin 13.4.2022. Tilaisuuteen

osallistui kesäruokailun toteuttamisesta kiinnostuneita toimijoita, yhdistyksiä ja seurakuntia. Samalla avattiin webropol-lomake, jonka kautta ilmoittautuminen kesäruokailutoimijaksi tapahtui. Kesäruokailutoimijoiksi ilmoittautui määräaikaan mennessä kuusi ruokailupistettä. Lisäksi Satasirkus tarjoutui järjestämään oheisohjelmaa.

Kesäruokailutoimijoiden koulutus

Satakunnan yhteisökeskus järjesti kaksi samansisältöistä tilaisuutta, johon kutsuttiin kaikista kesäruokailutoimipisteistä vastuuhenkilöt sekä kaikki tehtäviin osallistuvat työntekijät ja vapaaehtoistyöntekijät. Tilaisuuksissa käytiin läpi kesäruokailun 2022 toimintaohje, joka sisälsi käytännön toteutukseen liittyvät asiat, aikataulut ja toimintatavat. Lisäksi kesäruokailun terveysturvallinen toteuttaminen, hygieniaohjeistus sekä tilastointiin ja raportointiin liittyvät asiat olivat keskeisessä osassa. Tilaisuudet järjestettiin päivä- ja iltatilaisuutena 30.5.2022. Lisäksi kesäruokailutoimijoille tarjottiin mahdollisuutta hygieniapassikoulutukseen osallistumiseen ja testin suorittamiseen. Kesäruokailutoimijoiden hygieniapassikoulutukseen 1.6.2022 osallistui neljä henkilöä. Palaute- ja kiitostilaisuus mukana olleille järjestetään Porin kaupungin toimesta myöhemmin syksyllä 2022.

Toimintaperiaatteet

Maksuton ruokailu on tarkoitettu 7–18-vuotiaille porilaisille lapsille ja nuorille. Toiminnan ensisijainen tarkoitus on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia. Ruokailemassa on mahdollista käydä millä tahansa alueella asuinpaikasta riippumatta.

- Ruokailijoilla tuli olla mukilan tavoin omat ruokailuasiat mukana.
- Ruoka valmistettiin laktoosittomana. Muita erityisruokavalioida ei voitu huomioida.
- Lasten ruokailusta mahdollisesti ylijäävä ruoka jaettiin ruoka-apuna sitä tarvitseville.
- Ruokailussa noudatettiin hygieniaohjeistuksia ja vallitsevia koronarajoituksia.
- Ruuanjakoa toteuttavat toimijat saattoivat mahdollisuuksiensa mukaan järjestää ruokailun yhteyteen aktivoivaa oheistoimintaa, johon lapset ja nuoret voivat halutessaan osallistua. Satasirkus tarjosi ohjelmaa Ahlaisissa 8.6., sekä Pihllassa ja Itätuulella 10.6.

Ruoka valmistettiin Porin palveluliikelaitoksen toimesta Cygnaeuksen ruokapalvelukeskuksessa sekä Itätuulella tarjottu ruoka ko. koulun keittiöllä.

Kuljetuksista vastasi Porin kaupungin nuorten työpaja, jonka kanssa laadittiin yhdessä kesäruokailuun soveltuva reittijako ja aikataulut ruokailupaikkojen aikataulutoiveet huomioiden.

Ruokailu toteutettiin yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa, kuudessa eri ruokailupaikassa. Osa ruokailupisteistä oli avoinna vain muutaman viikon, osa koko koululaisten kesäloma-ajan.

Kesäruokailun toimipisteet, vastuutoimijat sekä ruokailuajat kesällä 2022 olivat:

Ahlaisten koulun vanhempainyhdistys ry:
Ahlaisten koulu, Ahlaistentie 732, 29700 Ahlainen
6.6.-29.7.2022 kello 11.45-12.45

Länsi-Porin ev.lut seurakunta:
Länsi-Porin kirkko, Liikastentie 28, 28610 Pori
6.6.-17.6.2022 kello 11.45-12.45

Pormestarinluodon asukasyhdistys ry:
Pormestarinluodon kirjatupa, Alahangantie 1, 28190 Pori
6.6.-1.7.2022 kello 11.15-12.15

Porin kaupunki, sivistystoimiala:
Itätuulen koulu, Kalskeentie 9, 28370 Pori
6.6.-30.6.2022 kello 11.00-12.00

Mepon kotipesä ry:
Mepon kotipesä, Vanha maantie 2, 28800 Pori
6.6.-1.7.2022 kello 11.15-12.15

Satakunnan yhteisökeskus:
Yhteisöotalo Otava, Otavankatu 5A, 28100 Pori
6.6.-10.8.2022 kello 11.00-12.00

Tiedotus

Porin kaupungin tiedote 27.5.2022: https://www.pori.fi/uutinen/2022-05-27_lasten-ja-nuorten-maksuton-kesaruokailu-jarjestetaan-kuudella-eri-alueella

Kesäruokailun verkkosivu: <https://www.yhteisokeskus.fi/kesaruokailu2022/>

Kohdennettu tiedotus alueellisesti: koulut, nuorisotyö, perusturva, diakoniatyö, Yhteinen keittiö ja ruoka-apu Pori verkosto, kauppohenkilöstö ja kirjastojen ilmoitustaulut jne.

Ruokailijoiden määrä ja valmistetut annokset

Kesän aikana valmistettiin yhteensä 8975 ruoka-annosta ennakkoon arvioitujen annosmäärien perusteella ruokailupaikkoihin toimitettavaksi. Ruokailijamäärä ja heidän ikäkaumansa jakautui prosentuaalisesti seuraavalla tavalla ruokailupaikkojen kesken. Toteutuneiden ruokailupäivien määrä on merkitty taulukkoon paikkakohtaisesti.

Osallistujien ikä	Otava, keskusta	Pormestariluoto	Itätuuli	Länsi-Pori	Ahlainen	Mepon kotipesä
	47pv	19 pv	18 pv	10 pv	39 pv	19 pv
7-10v	28%	5%	29%	10%	20%	8%
11-15v	27%	6%	28%	13%	15%	10%
16-18v	49%	3%	6%	3%	36%	4%
KAIKKI YHTEENSÄ	29%	5%	28%	11%	19%	9%

Lasten ruokailusta ylijäänyt ruoka jaettiin apua tarvitseville

Lasten ja nuorten kesäruokailun toimintaperiaatteeseen kuuluu, että kaikki lapsilta ylijäävä ruoka jaetaan apua tarvitseville ja näin hävikkiä ei synny. Ylijäämäruokaa jaettiin koulujen ylijäämäruuan jakoa koskevan ohjeistuksen mukaisesti joko paikan päällä syötäväksi tai kotiin vietäväksi. Osa ruokailupaikoista jakoi ylijäävän ruuan lasten mukana kotiin nuoremmille sisaruksille tai perheelle vietäväksi tai ruokaa saattoivat hakea esim. alueella asuvat ikäihmiset. Länsi-Porissa ylijäämäruokaa toimitettiin Liinaharjan vastaanottokeskukseen apua tarvitseville ja Yhteisötao Otavasta ylijäämäruoka ohjautui mm viikon aloitukseen Yhteisötao Otavassa tai mielenterveys- ja päihdekuntoutujille Porin Sininauhan Palvelupiste Lisussa tai ensisuojaassa syötäväksi.

Vapaaehtoistyön tunnit ja työtunnit

Ruokailupäiviä eri paikoissa oli kesän aikana yhteensä 152 ja jokaisessa ruokailupaikassa oli paikalla keskimäärin 4 henkilöä / päivä. Päivittäinen työn kesto oli noin 3h/henkilö, joka sisälsi varsinaisen ruokailuajan sekä etukäteisvalmistelut ja loppusiivouksen. Näin ollen ruuanjaon toteuttaminen edellytti noin 1824 työtuntia kesän aikana. Tämän tuntimäärän lisäksi aikaa ruokailupaikoissa käytettiin valmisteluihin, koulutuksiin osallistumiseen, raportointiin, paikalliseen tiedotukseen jne.

Kesäruokailu toteutettiin pääasiassa vapaaehtoisvoimin Ahlaisissa ja Pihlavassa. Itätuuli, Länsi-Pori, Keskusta ja Pormestarinluoto toteuttivat ruokailun pääasiassa työntekijöiden panoksella. Erityisesti Pormestarinluodon kirjatuvalla ja Yhteisötao Otavassa työkokeilijoiden, kuntouttavan työtoiminnan ja palkkatukityöllistettyjen rooli oli merkittävä. Lisäksi kesäruokailun toteutuksen koordinoimiseen, koulutusten järjestämiseen ja raportointiin käytettiin Satakunnan yhteisökeskuksen henkilöstön työpanosta.

Osallistujapalaute

Palautetta kesäruokailusta kerättiin niin ruokailemassa käyneiltä lapsilta ja nuorilta kuin heidän vanhemmiltaan pitkin kesää. Palautetta kerättiin webropol-lomakkeen avulla. Lisäksi ruokailemassa käyneille lapsille jaettiin tiedotteita kotiin vietäväksi, jotta palautetta pystyi antamaan myös kotona olevat huoltajat. Kyselylinkki löytyi koko kesän ajan kesäruokailun omalta verkkosivulta ja kesäruokailutoimijoita kannustettiin jakamaan palautekyselyä niin whatsapp-viestillä, sosiaalisessa mediassa kuin kotiin lähetettävillä tiedotteilla. Palautekyselyyn saatiin edellistä kesää enemmän vastauksia, yhteensä 126kpl

Vastaajat jakautuivat ruokailupaikkojen kesken seuraavasti:

Keskusta/Otava 53%

Pormestarinluoto 2%

Itätuuli 11%

Länsi-Pori 12%

Ahlainen 18%

Pihlava 4%

Vastauksia saatiin kaikista ikäryhmistä. Vastaajat jakautuivat iältään: 7-10v. 37%, 11-15v. 39%, 16-18v. 7% ja huoltajat 17%. Vastaajista 54% kävi ruokailemassa päivittäin, viikoittain 25% ja satunnaisesti 21%.

Tarjolla ollutta ruokaa pidettiin maukkaana ja sitä oli riittävästi. Palautteissa ruoka arvioitiin asteikolla 4-10, keskiarvolla 8,9. Ruokailupaikat ja läsnä olleet aikuiset olivat tärkeässä roolissa luotettavina aikuisina.

Väittäjä	Kyllä	Ehkä	Ei
Ruoka on maistuvaa ja terveellistä.	88%	11%	1%
Ruokailupaikassa on aikuisia, joilta voi pyytää apua.	92%	7%	1%
Ruokailupaikkaan on mukava ja helppo tulla.	91%	7%	2%
Ruokailuaika on minulle/perheelleni sopiva.	84%	11%	5%

Mikä merkitys maksuttomalla kesäruokailulla on teidän perheellenne?

Vastauksissa korostui ruokailun taloudellinen ja sosiaalinen merkitys sekä arjen helpottuminen. Monelle palautetta antaneelle kesäruokailu oli tärkeää taloudellisesti ja vastauksissa korostui vanhempien pienituloisuus ja haasteet lapsen ruokailun (päivittäiset lämpimät ateriat) järjestämisestä kesäaikana. Kesäruokailun koettiin helpottaneen taloudellista tilannetta. Toisaalta ruokailemaan tulemista pidettiin rytmiiä ja turvaa sekä terveellisen ruuan tuovana tekijänä lapselle vanhempien ollessa töissä. Tuttujen ja turvallisten aikuiskontaktien merkitystä ruokailussa kiiteltiin. Samalla ruokailu tarjosi yksinäiselle lapselle mahdollisuuden tavata muita päivän aikana ja osalle se oli tärkeä päivittäinen/viikoittainen rutiini omien ystävien kanssa.

Oheisohjelmana kesällä 2022 Satasirkus oli järjestämässä kertaluonteiset tapahtumapäivät Ahlaisissa, Pihlavassa ja Itätuulesa. Muutoin oheisohjelmaa järjestettiin ruokailupaikoissa

vaihtelevasti, käytettävissä olevien resurssien mukaan. Itätuulella kesäruokailu liittyi aiempien vuosien tapaan tiiviisti osaksi alueen kesätoimintaa. Joissakin paikoissa oheisohjelmaa oli päivittäin, joissakin satunnaisesti ja joissakin ei ollenkaan.

Mielipiteet oheistoiminnasta jakautuivat seuraavasti:

Oheisohjelmaa oli tarjolla ja osallistuin 17%

Oheisohjelmaa oli tarjolla, mutta en osallistunut 18%

Oheisohjelmaa ei ollut, mutta olisin halunnut osallistua 22%

Oheisohjelmaa ei ollut, enkä olisi osallistunut 43%

Muuta palautetta kesäruokailusta:

- Toiveena, että useammin olisi jälkiruokaa
- Lapset toivovat, että ruokaa voisi ottaa itse.
- Paikalla olevat aikuiset ihanan puheliaita ja huomioivat lapsia kivasti
- Miksi kaikki koulut eivät mainosta Wilman kautta keväällä?
- Toivottavasti jatkuu!
- Kiitos Porin kaupunki, Satakunnan yhteisökeskus ja kaikki vapaaehtoiset

Palaute ja kehittämisideat kesäruokailutoimijoilta

Kesäruokailutoimijoilta kerättiin palautetta kesäruokailun päättymisen jälkeen. Jokaisesta ruokailupaikasta saatiin vastaukset, yhteensä kahdeksan vastausta. Vastaajista 50% oli toiminut vapaaehtoistyöntekijänä ja 50% työntekijäroolissa kesäruokailun toteuttamisessa.

Satakunnan yhteisökeskuksen roolia kesäruokailun toteutuksessa arvioitiin:

	1 = täysin eri mieltä	2 = eri mieltä	3 = ei eri mieltä	4 = samaa mieltä	5 = täysin samaa mieltä
Tiedotus ja viestintä oli onnistunutta ja tuki ruokailun toteutusta paikallisesti	0%	0%	12%	25%	63%
Kesäruokailuinfoon osallistuminen antoi tarvittavat tiedot ja tuki omaa työtä	0%	0%	12%	13%	75%
Oheismateriaalit (valmiit lomakkeet, kartat jne) helpottivat omaa työtä	12%	13%	0%	0%	75%
Hygieniatarvikkeet olivat tarpeellisia	12%	25%	0%	13%	50%
Ruoka oli maukasta ja laadukasta.	0%	0%	13%	12%	75%
Tilattujen annosten koko vastasi arvioitun ruokailijamäärän tarvetta	12%	13%	0%	13%	62%

Kesäruokailun toteuttamisesta Satakunnan yhteisökeskukselle annettiin arvosana, keskiarvolla 9,1. Palautteen mukaan asiat sujuivat hyvin, informaatiota oli saatavilla ja ongelmatilanteissa apua sai välittömästi. Itätuulella helpotusta tuotti ruuan tulo omalta koululta. Ruoka oli maukasta ja sitä oli riittävästi. Lapset ja nuoret pitivät ruokailua todella tarpeellisena ja sen koettiin tukevan hyvin omaa toimintaa. Yhteisökeskuksen osalta toiminta oli

joustavaa ja asiallisesti hoidettua. Vastaajat kokivat, että kysyttäessä sai kaiken tarpeellisen tiedon ja avun. Oheismateriaalia olisi kaivattu enemmän ja esimerkiksi tulosteena olevia ruokalistoja eri kokoisina.

Porin kaupungin nuorten työpajan roolia kuljetusten toteuttamisessa ruokailupaikkojen edustajat arvoivat:

	1 = täysin eri mieltä	2 = eri mieltä	3 = ei eri eikä samaa mieltä	4 = samaa mieltä	5 = täysin samaa mieltä
Ruokakuljetukset toteutuivat aikataulun mukaisesti	0%	0%	0%	37%	63%
Yhteistyö kuljettajien kanssa oli sujuvaa	0%	0%	0%	12%	88%

Keskiarvoksi kuljetukselle annettiin 9,5. Kiitosta saivat reippaat ja asialliset kuljettajat. Ruoka tuli ajallaan ilman hankaluuksia.

Oman ruokailupaikan toimintaa vastaajat arvioivat:

	1 = täysin eri mieltä	2 = eri mieltä	3 = ei eri eikä samaa mieltä	4 = samaa mieltä	5 = täysin samaa mieltä
Tilat ja puitteet ruokailun järjestämiselle olivat tarkoitukseen sopivat	12%	0%	0%	25%	63%
Toiminnassa oli riittävästi aikuisia paikalla (vapaaehtoisia tai työntekijöitä)	0%	12%	0%	0%	88%
Hygieniaohteistuksen noudattaminen onnistui hyvin	0%	12%	0%	25%	63%
Onnistuimme tavoittamaan kohderyhmää toivomallamme tavalla (ruokailijamäärät jne)	0%	12%	13%	12%	63%
Keräsimme aktiivisesti palautetta osallistujilta ja heidän perheiltään	0%	12%	25%	25,0%	38%
Pystyimme luomaan turvallisen ja lämpimän ilmapiirin omaan ruokailupaikkaamme	0%	12%	0%	25%	63%

Oman ruokailupaikkansa toimintaa vastaajat arvioivat keskiarvolla 9,3.

Vastaajien mukaan kiitosta oli tullut paljon niin lapsilta kuin aikuisilta. Saadun palautteen mukaan ruokailu auttoi perheen arjen pyörittämisestä, hyvää ruokaa keuhuttiin ja ruokailun tuoma taloudellista tukea. Moni lapsi ja nuori oli tullut paikalle jo hyvissä ajoin odottamaan ruokailua. Ruokailun merkitys lapsille ja perheille nähtiin merkittävänä niin lämpimän aterian (terveellisyys ja taloudellinen merkitys), päiväohjelman kuin turvallisten aikuisten kohtaamisen kautta.

Kehittämisehdotukset kesäruokailun toteuttamiseen:

- Lisää vapaaehtoisia mukaan toimintaan.
- Oheisohjelmaan jatkossakin enemmän yhteistyötä (Satasirkuksen osallistuminen hyvä!)
- Koulujen kautta tapahtuvaan tiedotukseen yhtenäisyyttä, Wilma-viesti tavoittaa kaikki perheet.
- Lisää alueellisia ruokailupaikkoja mukaan.

Vastaajien kiinnostus osallistua toteutukseen tulevana kesänä:

86% vastaajista arvioi, että heidän edustamansa taho on halukas osallistumaan kesäruokailun toteuttamiseen myös ensi kesänä. 14% ei osannut sanoa, onko oma taho halukas osallistumaan.

Pohdintaa:

Kesäruokailun kautta on pystytty tavoittamaan ja tukemaan porilaisia lapsiperheitä jo neljänä kesänä. Kesäruokailun toteutusta on onnistuttu myös vakiinnuttamaan pidempään mukana olleilla ruokailupaikoilla ja hyödyntämään aiempien vuosien kokemusta toteuttamisesta. Esimerkiksi Länsi-Porin (2 viikkoa) ja Itätuulen (kesäkuu) osalta ruokailun jatkamista koko kesän ajalle on toivottu. Maantieteellistä laajentumista Porin eri alueille, esimerkiksi ruokailun toteutusta Noormarkussa ja Laviassa on tiedusteltu. Toiminnan laajentaminen edellyttää kuitenkin paikallisen vastuutahon; järjestön, seurakunnan tai muun toimijan löytymistä. Tähän asti kaikki mukaan ilmoittautuneet toimijat ovat päässeet mukaan kesäruokailun toteuttamiseen. Tehtävien ja vastuun jakaminen useamman paikallisen toimijan kesken voikin toimia hyvänä keinona saada myös uusia ruokailupaikkoja mukaan. Tärkeää on huomioida, että yksittäiset vapaaehtoiset tai pienet toimijat eivät kuormittuisi liikaa.

Kesäruokailua toteutettiin jälleen koronaohjeistusten mukaisesti, vaikka rajoitukset olivatkin lieventyneet edellisestä kesästä. Edelleen pitäydettiin kuitenkin siinä käytännössä, että ruoka jaetaan lapsille. Näin toimien pystytään myös turvaamaan paremmin ruuan riittävyyttä mahdollisimman monelle lapselle, koska ruokailupakkakohtainen annosmäärä on etukäteen sovittu. Lapsia on myös muistuteltu, että ruokaa saa hakea lisää ja jakovaiheessa kysely sopivaa annoksen kokoa lapselta itseltään. Monessa paikassa lapset myös hakivat ruokaa lisää ja osan koettiin syövän isoja annoksia. Hygieniaohjeistukseen ja terveysturvallisen toiminnan järjestämiseen kuuluu resurssia niin lasten ohjeistamisessa paikan päällä kuin tarvikkehankinnoissa. Tämä asia tulee olla huomioituna niin toiminnassa kuin resursseissa jatkossakin.

Vastausten perusteella oheisohjelman tarjoamista kannattaa kehittää tulevaisuudessa. Osa vastaajista kokee, että ruokailun lisäksi myös muunlaiseen tekemiseen olisi mukava osallistua. Ratkaisuna voisivat olla vaikka kertaluonteiset tai viikoittaiset tapahtumat ruokailupaikoissa, mikäli ruokailun toteuttamisen lisäksi resursseja tähän olisi ruokailupaikoissa käytettävänä. Mukana voisi olla myös aiempaa enemmän myös pelkästään oheisohjelmaan keskittyviä toimijoita, esim. Kaupungin kesäliikuttajat ja eri järjestöt.

Kesäruokailun ennakkotiedotusta tulee kehittää entisestään. Saadussa palautteessa tulee ilmi, että kaikkien koulujen kautta ei asiasta ole tiedotettu Wilma-viestillä. Tätä pidetään niin huoltajien kuin kesäruokailutoimijoiden palautteissa tärkeänä asiana. Toiminnan koordinoimien ja tiedotuksen osalta se tarkoittaa sitä, että ruokailupaikat ja aikataulut tulisi olla sovittuna vielä aikaisemmin keväällä. Näin tiedottamiseen jäisi enemmän aikaa (kesäruokailuprosessi tulisi saada käyntiin vieläkin aikaisemmin alkuvuodesta). Toimijat kuitenkin kokivat, että

lapsia ja nuoria oli tavoitettu hyvin. Länsi-Porin ruokailupisteen osalta varauduttiin Liinaharjan vastaanottokeskuksesta mahdollisesti ruokailemaan tuleviin lapsiin, mutta vastaanottokeskuksen kautta lapsia ei tullut ruokailemaan odotetussa määrin.

Palautteesta käy ilmi, että ruokailupaikoissa olevat aikuiset koettiin turvallisiksi ja luotettaviksi ja ruokailemaan oli mukava tulla. Ruokailun lisäksi toimijoiden mahdollistama päivittäinen ja turvallinen aikuiskontakti olikin ruuan ohella erittäin tärkeä tekijä! Kesäruokailulle toivottiin laajasti jatkoa niin osallistujapalautteessa kuin mukana olleiden toimijoiden taholta.